

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА СОЦІАЛЬНИХ
КОМУНІКАЦІЙ

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ
В ОСВІТІ:
теорія і практика**

Збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції

Мукачево
(14-15 квітня 2022 року)

УДК 159.9:028.02:37:02:929:37:021(043.2)

Б59

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(Протокол № 4 від 18.04.2022 р.)

Відповідальний за випуск – к. філол. н., доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Прокопович Л.С.

Головний редактор:

Щербан Т. Д. – доктор психологічних наук, професор, ректор МДУ.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Моргун А. В. – декан гуманітарного факультету, кандидат філологічних наук, доцент
Прокопович Л. С. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Мовчан К. М. – директор Наукової бібліотеки МДУ, старший викладач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Веремчук О. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Курило О. Й. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Попович Н.Ф. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Б59

Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліографістика, бібліотерапія в освіті: теорія і практика: збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 14-15 квітня 2022 р. Мукачево / ред. кол.: Т. Д. Щербан (гол. ред.) та ін. – Мукачево: МДУ, 2022. – 80 с.

©Мукачівський державний університет, 2022

КУЛЬТУРА ЧИТАННЯ ЯК ЧИННИК САМООСВІТИ СТУДЕНТІВ

Інтеграція системи вищої освіти України до загальноєвропейського простору зумовлює необхідність підвищення якості підготовки фахівців, які мають стати професіоналами своєї справи, бути здатними до здійснення постійного фахового самовдосконалення, вміти швидко орієнтуватися в інформаційних потоках, творчо вирішувати виникаючі професійні проблеми. У зв'язку з цим перед бібліотеками університетів стоїть завдання навчити здобувача орієнтуватися в потоці інформації, розпізнавати фейкову, знаходити необхідну інформацію з першоджерел, популяризувати періодичні фахові друковані видання, залучати студентів до самостійної роботи з документом в бібліотеках, використовуючи при цьому електронні матеріали і традиційні друковані видання.

Сучасні тенденції та перспективи розвитку сучасних університетських бібліотек аналізувалися в працях зарубіжних науковців (Р. Стюарта, Г. Євстігнеєвої, А. Земскова, Б. Ленга, Т. Манна) та вітчизняних дослідників (Т. Павлуші, Л. Костенка, О. Онищенко, І. Павлуші та ін.). Роль університетських бібліотек у самостійній та позанавчальній роботі студентів, розвитку їх інформаційної культури розкривали в своїх дослідженнях І. Гайнутдінова, Т. Єременко, О. Забеліна, Н. Грабар [1, с. 78-80].

Читання є головним засобом освіти й самоосвіти, а культура читання – результатом і чинником розвитку особистості. На початку 90-х років 20 ст. з появою Інтернету та розповсюдженням текстів на електронних носіях, культура читання з розуміння її як засобу духовного розвитку трансформувалась зробивши акцент на задоволенні інформаційних потреб [2, с. 229]. Разом з цим виникло й стало загальноживаним поняття «інформаційна культура», яке асимілювало термін «культура читання». У процесі читання здобувач отримує нові знання, розвиває творчі здібності, здібності до самоосвіти.

Суть самоосвіти особистості через удосконалення культури читання полягає в технології опрацювання різноманітних текстів, що проявляється в прийомах, методиках, засобах одержання, систематизації й використання інформації. Здобувачу, щоб повноцінно підготуватись до занять окрім навчальних видань необхідно опрацьовувати наукову літературу, довідкові видання. Визначаючи проблеми професійного саморозвитку педагога, В. В. Крижко дав пораду: «Більше читайте про те, що відкриває Вас, про психологію індивідуального розвитку. Слідкуйте за своєю бібліотекою. У бібліотеці Спінози було 60 книг, а у І. Канта – 300, а у Вас?» [3].

Щоб виявити зацікавленість здобувачів до читання, визначитись, які саме найбільше використовують під час підготовки до занять видання: друковані чи електронні, чи мають вони свою бібліотечку, щороку, у вересні, бібліотека

проводить опитування. Як показує опитування, більшість здобувачів не мають особистих бібліотек, використовують для самостійної роботи і традиційні друковані і електронні видання, цікавлять їх більше ті книги, які необхідні для навчання. В таких умовах бібліотеки університетів повинні акцентувати увагу на залученні здобувачів до читання додаткової літератури, на ознайомленні читачів з можливостями використання ресурсів бібліотеки університету, світових бібліотек, застерігаючи від фейкових видань.

Щороку, у вересні Наукова бібліотека МДУ проводить бібліотечні уроки для здобувачів першого курсу, на яких провідні фахівці бібліотеки розкривають можливості використання ресурсів бібліотеки, знайомлять з правилами користування бібліотекою та правилами академічної доброчесності. З другого курсу здобувачі починають працювати з науковими роботами, тому в бібліотеці починаючи з другого курсу проводяться заняття з інформаційної грамотності де допомагають здобувачам розібратися в потоці інформації, яка знаходиться в Інтернет і в бібліотеці університету, в провідних світових бібліотеках. Саме такий системний підхід дозволяє послідовно ознайомити здобувачів з можливостями бібліотеки, правилами роботи з документом, культурою читання та академічною доброчесністю.

Отже, формування інформаційної культури здобувача важлива для роботи вузівської бібліотеки, оскільки лише за умови її активізації здобувач може оволодіти системою знань, умінь і навичок, що забезпечують якісну підготовку до занять, формує культуру читання.

Список використаних джерел

1. Кухарчук О. С. Роль і значення інформаційно-бібліотечної роботи в інформаційному забезпеченні студентів закладу вищої освіти / О. С. Кухарчук, К. М. Мовчан // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія»: зб. наук. пр. / ред. кол. : Н. В. Пазюра (гол. ред.) та ін. – Мукачево: Вид-во МДУ, 2020. – Вип. 1(11). – С. 78–80.
2. Семенова М. О. Культура читання як чинник самоосвіти студентів вищого педагогічного навчального закладу / М. О. Семенова // Наукові записки кафедри педагогіки. – 2015. – Вип. XXXVIII. – С. 229.
3. Крижко В. В. Теорія та практика менеджменту в освіті: навч. посіб. / В. В. Крижко. – 2-ге вид, доопрацьоване. – Київ : Освіта, 2005. – 256 с.

УДК 027.7:001:378.4:011/016(043.2)

МОВЧАН К. М.
Мукачівський державний університет

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА УНІВЕРСИТЕТУ – ЦЕНТР БІБЛІОТЕЧНОЇ БІОГРАФІКИ

У сучасних умовах бібліотеки вищих навчальних закладів України є надзвичайно важливими центрами бібліотечної біографіки. Специфіка їх діяльності в галузі біографіки та біобібліографії полягає в тому, що свої зусилля вони зосередили на створенні віртуальних ресурсів присвячених відомим

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>